

RSM – the global destination for your audit, tax and consulting needs.

Przełomowy wyrok TK w sprawie opodatkowania budynków

Tax Alert 36/2017

Szanowni Państwo,

13 grudnia 2017 r. Trybunał Konstytucyjny (dalej: TK) – sięgając po zasadę in dubio pro tributario – wyrokiem (sygn. Akt 48/15) rozstrzygnął na korzyść podatnika wątpliwości w zakresie podatku od nieruchomości. Problem, z jakim zwrócono się do Trybunału dotyczył wątpliwości odnośnie uznawania budowli za obiekt budowlany, który spełnia kryteria definicyjne budynku. Rozstrzygnięcie sprawy ma istotne znaczenie dla przedsiębiorców – głównie tych, którzy w budynkach mają urządzenia.

Zgodnie z legalną definicją, zawartą w art. 1a ust. 1 pkt 1 Ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (dalej UPOL) za budynek uważa się obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach. Natomiast w myśl art. 1a ust. 1 pkt 2 UPOL za budowlę uznaje się obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem.

Ponieważ podstawa opodatkowania budynków i budowli jest inna, nieprawidłowe ustalenie z jakim obiektem mamy do czynienia może mieć przykre konsekwencje dla podatnika. Zgodnie z art. 5 UPOL podatek od budynku obliczany jest od jego powierzchni użytkowej, zaś w przypadku budowli – od jej wartości. Niestety, sądy i organy podatkowe często dokonywały zbyt rozszerzającej wykładni definicji ustawowych budynków oraz budowli. W konsekwencji podstawa opodatkowania ustalana była na niekorzyść podatników.

Na tle tak powstających sporów do TK trafiła skarga konstytucyjna. W skardze zarzucono naruszenie Konstytucji RP w postaci jednolitej linii interpretacyjnej organów podatkowych i sądów administracyjnych. Zgodnie z nią dokonywano rekwalfikacji obiektów budowlanych spełniających kryteria uznania za budynki w rozumieniu definicji z art. 1a ust. 1 pkt 1 UPOL na budowle w znaczeniu określonym w art. 1a ust. 1 pkt 2 tejże ustawy.

Sądy i organy odwoływały się do wykładni językowej i celowościowej wskazanych definicji. Zgodnie z argumentacją językową przyjmowano, że jeżeli ustawodawca nie zastrzegł w definicji pojęcia budowli, iż nie można uznać jej za budynek, wówczas nie jest wykluczone, aby pewne budynki były uznawane za budowle. Z kolei argumentacja celowościowa opierała się na twierdzeniu, zgodnie z którym w sytuacji, gdy pewne budynki można uznać za budowle, powinno się dokonać rekwalfikacji poprzez odwołanie do funkcji danego obiektu, uwzględniając m.in. jego przeznaczenie, wyposażenie lub sposoby, w jaki obiekt może zostać wykorzystany.

Trybunał Konstytucyjny uznał powyższe argumentacje za nieuzasadnione. W związku z przyjmowaną wykładnią językową wskazał na brak logiki takich założeń. Z kolei uwzględnienie przesłanek argumentacji celowościowej skutkowałoby rozszerzającą wykładnią definicji budowli, a w konsekwencji zawężającą wykładnią definicji budynku. Trybunał uznał, że akceptowanie powyższego prowadziłoby do ingerencji w treść definicji legalnej oraz reinterpretowania przepisów podatkowych na niekorzyść podatnika. Takie działanie nie gwarantuje podatnikom bezpieczeństwa prawnego wyrażonego w art. 84 w związku z art. 217 Konstytucji RP. Trybunał przywołał też w wyroku – mającą fundamentalne znaczenie dla wykładni prawa podatkowego – zasadę in dubio pro tributario. Zakłada ona, że w przypadku uzyskania jednoznacznej wykładni przepisów interpretator nie powinien jej modyfikować argumentacją funkcjonalną (w tym celowościową), jeżeli miałoby to wpłynąć na pogorszenie sytuacji prawnej podatnika. Jeżeli otrzymany wynik nie daje jednoznacznej wykładni, należy dokonać selekcji poprzez wskazanie tego rezultatu, który będzie najkorzystniejszy dla adresata przepisu. Trybunał uznał, że w żadnym wypadku argumentacja funkcjonalna, w tym celowościowa, nie może skutkować zwiększeniem obciążeń podatkowych.

Dla podatników oznacza to jedno – koniec sporów o uznawanie budynków za budowle. Sprawy, o które toczyła się walka z organami podatkowymi i sądami, dotyczyły przede wszystkim budynków, w których znajdowały się urządzenia techniczne. Ugruntowana linia interpretacyjna sięgała po argumentację wykraczającą poza to, co zostało stwierdzone w ustawie – budynek stanowi jedynie obudowę dla urządzenia znajdującego się w środku, a w związku z tym należy uznać go za budowlę. Taka wykładnia organów i sądów była rozszerzająca, ponieważ wykraczała poza to, co zostało stwierdzone w ustawie. Jeżeli zatem obiekt budowlany spełnia definicję ustawową z art. 1a ust. 1 pkt 1 UPOŁ, czyli jest wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach, uznaje się go za budynek, a nie budowlę.

Warto więc – w oparciu o wyrok TK – przeanalizować własną sprawę. Jeżeli bowiem przepis, na którym zostało oparte poprzednie rozstrzygnięcie jest niezgodny z Konstytucją, to zgodnie z art. 145a §1 Kodeksu postępowania administracyjnego można żądać ponownego rozpatrzenia sprawy, nawet jeżeli zakończyła się ona prawomocnym orzeczeniem.

RSM Poland jest członkiem RSM, 6. co do wielkości sieci niezależnych firm doradczych i audytorskich, która posiada ponad 800 biur w ponad 120 krajach i zatrudnia więcej niż 41.000 specjalistów na świecie.

RSM Poland działa na polskim rynku już od 1991 r. Przez ten czas zyskałiśmy ogromną wiedzę i doświadczenie. Udało nam się także stworzyć unikatowy zespół najlepszych specjalistów.

Naszą firmę tworzą nasi klienci, których potrzeby stawiamy na pierwszym miejscu, dlatego oferujemy im kompleksową obsługę dostosowaną indywidualnie do ich potrzeb. To nasi klienci decydują o wachlarzu naszych usług, a my dajemy im możliwość rozwoju i wzrostu na każdym etapie ich działalności. Z wieloletniego doświadczenia wiemy, że nasze podejście jest gwarancją obopólnego sukcesu.

W razie jakichkolwiek pytań lub potrzeby omówienia tematu, gorąco zachęcamy do kontaktu:

Piotr LISS

Tax Partner

Doradca podatkowy (10240)

E: piotr.liss@rsmpland.pl

M: +48 696 488 369

Dział Doradztwa Podatkowego RSM Poland

RSM Poland Spółka Doradztwa Podatkowego S.A.

Droga Dębińska 3b

61-555 Poznań

T: +48 61 8515 766

F: +48 61 8515 786

www.rsmpland.pl

biuro@rsmpland.pl

RSM Poland BLOG

**Praktyczny przewodnik po podatkach i biznesie.
Zapraszamy do lektury!**

Prosimy zwrócić uwagę, że zaprezentowany tekst nie powinien być rozumiany jako porada prawna, gdyż każdy indywidualny przypadek wymaga odrębnej, rzetelnej analizy. Z tego względu RSM Poland Spółka Doradztwa Podatkowego S.A. oraz RSM Poland Audyt S.A. nie ponoszą żadnej odpowiedzialności w związku z wykorzystaniem informacji, porad i wskazówek zamieszczonych w niniejszej publikacji.

© RSM Poland, 2017

21.12.2017

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM Poland is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction.

